

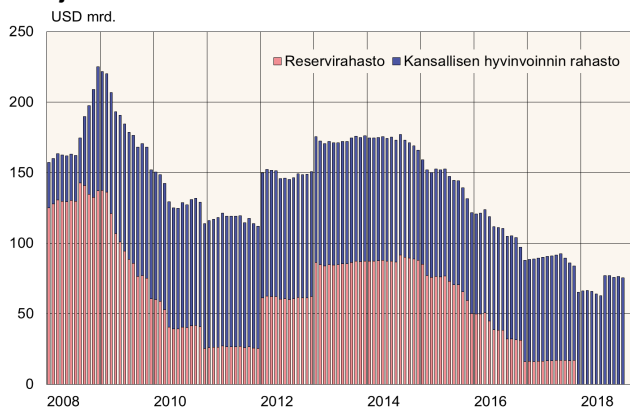
Venäjä

Kansallisen hyvinvoinnin rahastossa 76 miljardia dollaria, rahastoon odotetaan lisää varoja ennen vuoden loppua. Näiden 31.10. rahastossa olleiden varojen lisäksi sinne kerrytetään öljyverotuloja öljyn hinnan pysyttyä budjettisäännön hintarajan (hieman yli 40 dollaria tynnyriltä) yläpuolella. Tänä vuonna rahastoon siirrettiin ensimmäisen kerran varoja kesäkuussa lähes 15 mrd. dollaria.

Tällä hetkellä rahaston koko on 5,1 % BKT:stä. Valtiovarainministeriön tämän hetkisten suunnitelmien mukaan rahaston kasvattamista jatketaan tulevina vuosina. Vuonna 2021 sen koko olisi jo 216 mrd. dollaria, mikä on 12 % BKT:stä. Näin suuria Venäjän vararahastot olivat viimeksi vuonna 2009. Hallitus haluaa käyttää hyväkseen korkean öljyn hinnan tuoman merkittävän lisäyksen verotuloihin myös kasvattamalla rahoituspuskureitaan.

Tänä vuonna myös keskuspankin valuuttavaranto on kasvanut hieman. Lokakuun lopussa varannon (ml. kulta) koko oli 461 mrd. dollaria, mikä on 6 % enemmän kuin viime vuoden lopussa. Varanto vastaa lähes kahden vuoden tavara-tuontia, mikä on kansainvälisesti hyvin korkea arvo. Venäjän ulkomainen velka oli syyskuun lopussa 467 mrd. dollaria.

Venäjän vararahastot

Lähde: Venäjän valtiovarainministeriö.

Venäjällä palkat eri sektoreilla nousseet eri tahtia.

Tilastoitu keskipalkka Venäjällä on noussut ripeästi, mutta väestön palkkatulot ovat nähtävästi kasvaneet vielä tilastoitua hieman paremmin, koska Rosstatin työvoimakyselyn mukaan harmaassa taloudessa on työskennellyt tänä vuonna muutama prosentti enemmän ihmisiä kuin viime vuonna. Kyselyn pohjalta Rosstat on laskenut, että tyystin harmaassa taloudessa työskentelee vajaa viidesosa kaikista työllisistä.

Keskipalkkojen nousu julkisen budjettitalouden lohkoilla vaimeni keväällä presidentti Putinin määräämien pitkän ajan korotustavoitteiden toteuduttua, mutta viime kuukausina nousu on jälleen nopeutunut. Tammi-elokuussa keskipalkan

vuosinousu terveydenhoidon ja sosiaalipalvelujen aloilla oli 26 % ja koulutuksessa 16 %. Työllisten määrä näillä aloilla ei ole työvoimakyselyn mukaan vähentynyt tänä vuonna.

Yrityssektorilla keskipalkkojen nousu on jatkunut lähes kymmenen prosentin vuositahtilla. Työntekijämäärältään suurista sektoreista palkat ovat nousseet noin 7 % kaupan alalla. Jalostusteollisuuden alojen keskipalkka on noussut edellisvuosien tapaan 8–9 prosentin tahtia. Reaalisen keskipalkan nousu on jatkunut selvästi nopeampana kuin tuottavuuden nousu työntekijää kohti. Näin on käynyt tällä vuosikymmenellä etenkin parina viime vuonna. Ruplan heikentyminen on paikannut kotimaisen tuotannon kilpailukykyä.

Venäjän sijoitus nousi hieman ja Kiinan huomattavasti Maailmanpankin Doing Business -vertailussa.

190 maan liiketoimintaympäristön helppoutta luotaavassa vertailussa Venäjä nousi viime vuoden 35. sijalta tämän vuoden 31. sijalle ja Kiina 78. sijalta 46. sijalle. Vertailussa arvioidaan muun muassa rajamenettelyjä, lupakäytäntöjä, sääntelyä, sopimusten pitävyyttä, verojenmaksua, luotonsaantia ja sähkönsaantia.

Vaikka Kiinan sijoitus on muuttunut paljon, muutos ei ole poikkeuksellisen suuri tässä vertailussa. Tämä johtuu pisteytyksen erityispiirteistä. Ensinnäkin kunkin maan talouskeskuksista koko maan edustajiksi poimitaan vain suurin tai kaksi suurinta. Venäjää edustavat Moskova ja Pietari, Kiinaa Shanghai ja Peking. Toiseksi kattavan ja edustavan mittariston sijaan pisteytys perustuu tarkasti määriteltyihin esimerkitapauksiin. Esimerkiksi rajamenettelyjä arvioitaessa tapauksena on autonosten tuonti ja rakennuslupamenettelyjä arvioitaessa varaston rakennuttaminen. Kolmanneksi todellisten käytäntöjen sijaan arvio keskittyy viralliseen proseduriin ja painottaa lakien sekä säännösten sisältöjä.

Lähestymistapa on valittu helpottamaan aineiston keruuta ja vertailua. Pisteytyksen erikoislaatuudesta kertoo osin kysymyksiä herättävä maiden paremmuusjärjestys, kun Georgia ja Pohjois-Makedonia ovat kärkikymmenikössä ja Alankomaat sekä Sveitsi jäävät Ruandan ja Venäjän taakse. Järjestys eroaa jyrkästi muista samankaltaisista vertailuista.

Mittareiden kapeuden vuoksi valtiot voivat nopeastikin parantaa sijoitustaan tarkasti kohdennetuilla uudistuksilla. Esimerkiksi presidentti Putin antoi vuonna 2012 ukaasin parantaa Venäjän sijoitusta Doing Business -vertailussa 120. sijalta 20. sijalle vuoteen 2018 mennessä. Sen seurauksen seuraavan kolmen vuoden aikana Venäjän pisteet mm. sähkönhankinnan, verojenmaksun ja rakennuslupamenettelyjen helppoudessa kohenivat. Vaikka näiden pistemuutosten takana on sinänsä todellisia uudistuksia, ne ovat verrattain pieniä eivätkä edusta uudistusten yleistä tahtia.

Tänä vuonna Kiinan lisäksi myös Intia ja Turkki ovat tehneet samankaltaiset mutta hieman pienemmät loikat ylöspäin. Kiinan pisteiden kohoaminen perustuu paljolti verojenmaksu-, omaisuudenrekisteröinti- ja rakennuslupajärjestelmien virtaviivaistamiseen.

Kiina

Kiinassa ostovoiman kasvu on hidastunut. Tilastoviraston mukaan käytettävissä olevat tulot nousivat kaupunkialueilla tammi-syyskuussa 8 % vuotta aiemmasta. Tulojen nousu on pysytellyt tällä tasolla jo useamman vuoden ajan. Reaalisesti tulojen kasvu on painunut alle 6 prosenttiin vuotta aiemmasta. Tärkein aluerä palkat on kehittynyt samaa tahtia kokonaistulojen kanssa.

Tilastoviraston mukaan kaupunkialueiden kotitaloudet kasvattivat reaalisesti kulutusmenojaan tammi-syyskuussa 4 % vuotta aiemmasta eli selvästi tulojen nousua vähemmän. Tämä on näkynyt vähittäiskaupan kasvun hidastumisena. Kotitaloudet ovat innokkaita säästäjiä ja niiden pankkitalletukset ovat kasvaneet vahvasti kuluvana vuonna. Toisaalta kotitalouksien velanhoidokulut ovat lisääntyneet, kun ne ovat velkaantuneet erittäin nopeasti 2010-luvulla.

Kaupunkien ja maaseudun väliset tuloerot ovat suuret, mutta erot ovat huomattavat myös kaupunkien välillä. Tammi-syyskuussa kaupunkilaisten käytettävissä olevat tulot olivat keskimäärin 3 300 juania (420 euroa) kuukaudessa ja maaseudulla noin kolmasosa tästä. Kaupunkialueista Shanghaissa tulot olivat korkeimmat (5 000 juania kuukaudessa) ja Gansussa matalimmat (2 000 juania). Myös hintataso alueiden välillä vaihtelee huomattavasti.

Virallisten palkkatilastojen myönteisen kuvan vastapainoksi on olemassa myös varovaisempia arvioita palkkojen kehityksestä. Työnvälityspalveluita internetissä tarjoavan yksityisen Zhaopin-yhtiön mukaan valkokaulustyöntekijöiden palkkojen nousu on vaatimatonta. Sen tilastojen mukaan keskimääräinen reaalipalkka oli kolmannella neljänneksellä vain prosentin korkeampi kuin vuotta aiemmin.

Kiinan kuluvan vuoden vaihtotase alijäämäinen ja valuuttavarannon arvo laskee. Maksutasetilastojen mukaan vaihtotase oli tammi-syyskuussa 13 mrd. dollaria alijäämäinen, kun viime vuoden vastaavaan aikaan se oli 103 mrd. ylijäämäinen. Vaihtotaseen pieni ylijäämä 2. ja 3. neljänneksellä ei ole riittänyt kattamaan ensimmäisen neljänneksen alijäämää.

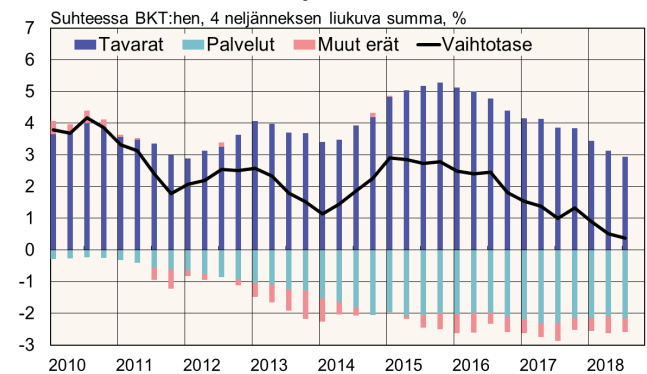
Tavarakaupan ylijäämä on pienentynyt viime vuoden vastaavaan aikaan verrattuna mm. raaka-aineiden hinnannousun seurauksena. Palvelukaupan alijäämästä 80 % on matkailun alijäämää. Vuositasolla vaihtotase on yhä ylijäämäinen, mutta ylijäämä on alle 0,4 % BKT:stä.

Rahoitustaseessa pääomaa on virrannut Kiinaan suorien sijoitusten kautta huomattavasti viime vuotta enemmän. Suorien sijoitusten tase oli tammi-syyskuussa 81 mrd. dollaria ylijäämäinen. Muut maksutaseen erät julkaistaan myöhemmin. Eri mittareilla pääomavirtojen ulos Kiinasta arvioidaan kuitenkin hieman kasvaneen.

Kiinan valuuttavarannon arvo on tänä vuonna pienentynyt 87 mrd. dollaria. Tammi-kesäkuun maksutaseessa valuuttavaranto kuitenkin kasvoi, mikä kertoo alkuvuoden varannon

arvon pienenemisen johtuneen valuuttakurssi- ja muista arvostusmuutoksista. Heinä-syyskuussa valuuttavaranto pieneni hieman myös maksutaseessa, mikä viittaa keskuspankin käyttäneen varantoaan pääoman ulosvirran kattamiseen tai valuuttakurssin tukemiseen. Keskuspankki ei julkaise tilastoja valuuttaostoistaan. Lokakuussa valuuttavarannon arvo pieneni 34 mrd. dollaria ja oli kuun lopussa 3 053 mrd. dollaria.

Kiinan vaihtotase-erien kehitys suhteessa BKT:hen

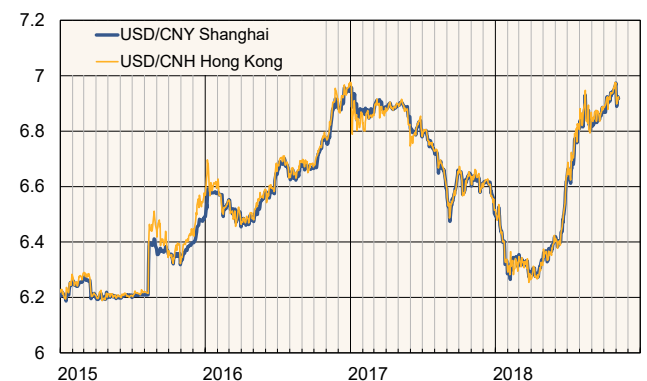

Lähteet: Macrobond ja SAFE

Kiinan keskuspankki laski liikkeelle juan-velkakirjoja Hongkongissa. Vaikka juanin kurssivaihtelut ovat lisääntyneet, Kiinan valuuttaviranomaiset ohjaavat kurssikehitystä edelleen voimakkaasti. Valuuttakurssiodotusten kannalta on tärkeää, miten juanin kurssi Hongkongissa (CNH) kehittyy suhteessa Manner-Kiinan kurssiin (CNY).

Kiinan keskuspankki laski tällä viikolla liikkeelle ensimmäiset juanmääräiset bondinsa erityishallintoalueella. Uudet instrumentit antavat sille suoran mahdollisuuden vaikuttaa juan-likviditeettiin Hongkongissa ja siten CNH:n kurssikehitykseen. Tähän asti keskuspankin arvellaan tarvittaessa nojautuneen alueella toimiviin suuriin kiinalaisiin valtionpankeihin CNH-likviditeetin ja kurssikehityksen ohjaamiseksi. Keskuspankin bondien toivotaan tuovan läpinäkyvyyttä juanin tärkeimmälle offshore-markkinalle. Lisäksi ne voivat tarjota uuden viitekoron muille Manner-Kiinan ulkopuolisille juanmääräisille tuotteille.

Juanin dollarikurssi Shanghaissa ja Hongkongissa

Lähde: Reuters, J.P.Morgan